

РІД НАШ КРАСНИЙ, РІД ПРЕКРАСНИЙ!

ОТЧИЙ

ЧАСОПИС
РІК ВИДАННЯ 2002
СІЧЕНЬ
Число 1 (49)
КИЇВ 2006

ВИДАННЯ ТОВАРИСТВА "ЧЕРНІГІВСЬКЕ ЗЕМЛЯЦТВО"

НАША СИЛА - У ЄДНОСТІ

Чам виповнилося десять років...

Здається, лише вчора окремі групи сіверян, які оселилися в Києві, збиралися до купи з найменшої нагоди, згадували малу батьківщину, власну юність, перебирали в пам'яті імена тих, із ким доводилося пройти перші стежки-доріжки, щоб дійти до висновку: треба гуртуватися у великому громохкому місті, аби не розчинилася в щоденних клопотах свята любов до Сіверського краю, треба єднатися, бо тільки в єдності востократ виростає сила громади і не обриваються духовні струни між серцями.

Ми не були самотніми у пошуках власної пам'яті, такий же логічний рух відбувався і серед вихідців з інших куточків України. Але ми, чернігівці, стали першими у зародженні чи не найсвятішого, найчистішого процесу консолідації. І, як невеличкі весняні потічки, так і ми зрештою злилися у велику ріку любові, що з часом усе глибшала й ширшала, омиваючи ласкою і наші власні серця, і землю, що дала колісь нам життя.

Десять років тому у затишному приміщенні Спілки письменників зібралася нас кілька десятків людей - здебільшого політичних і громадських діячів, митців, учених. Згодом до серцевини земляцтва приєднались сотні патріотів, яким не байдужа доля рідного краю, - мудрих ветеранів і зовсім юних сіверян, учителів і лікарів, робітників і правоохоронців, військових і студентів. Чини нас далеко за дві тисячі офіційно прийнятих до громадської організації. А ще скільки симпатиків оточує кожного з нас, яким яскравим цвітом обіцяє забути наш завтрашній день.

Із часом ми виробили струнку структуру організації, яка дозволила кожному розкритися повніше. Це стало особливо помітним після того, як запрацювали районні відділення, ветеранське, молодіжне та чернігівське об'єднання. В кожному з них свій почерк, свої достойні лідери. Це обумовлює й вибір способів та засобів посиленої допомоги найріднішим куточкам землі. А що живий зв'язок із районом, постійна скерованість на благодійництво ніколи не обриваються, свідчать буквально сотні добрих справ наших столичних земляків: ті підтримують дітей із шкіл-інтернатів, ті будують сільські собори, ще інші підводять газові магістри до сіл, асфальтують дороги, наводять лад на братерських воїнських могилах, садять сади і допомагають талановитим дітям із бідних родин вступити в столичні вузи. І якби зібрати докупи навіть скрупи статистичні факти цієї добротворчої роботи, завскріла б сонцесвійна мозаїка, рівних якій немає ніде. Там, де не допрацює держава, там впрагуються в плуга справжні патріоти рідної землі і щедро засівають спільну ниву зерном добра і правди.

Ми, як ніяк інше земляцтво, ведемо патріотичне літописання своєї роботи за допомогою чудових календарів, не оминаємо жодної значної події на шпальтах газети, ми підтримуємо видання книг наших письменників та краєзнавців, виставки художників, творчі звіти майстрів сцени. По наш святій обов'язок, бо кожен факт творчого розвитку лягає на духовну карту рідної Чернігівщини.

Земляцтво постійно координує свою роботу з керівництвом рідного краю, і це дає вагомі результати - адже невирішені проблеми завжди вистачає, і наші столичні земляки, маючи великий авторитет у державі, використовують його задля допомоги малій батьківщині.

І сьогодні, вступаючи в чергове десятиліття своєї історії, хочеться привітати всіх від імені Ради земляцтва з першим ювілеєм і сказати, що всі ми рівні перед Богом та рідним краєм, що у нашому духовному єднанні - незборима сила, велике майбутнє, заради якого ми й живемо, розбудовуючи вільну Україну.

Віктор ТКАЧЕНКО,
голова Ради товариства "Чернігівське земляцтво"
в м. Києві

ВЕЛИЧАЛЬНЕ

Десять років нашому земляцтву.
Десять літ. Привіт, уклін усім!
Охречені Сіверянським
братством,
Обіймім брат брата, звеселім.

Нам судилось жити в самій
столиці,
Пити ж воду із Десни-ріки.
Хай же новий рік благословиться
У святому колі земляків!

Борис ІВАНЕНКО

З ВІРОЮ В НАРОД

Штфрзи
до портрета

Федір Іванович Штфрзи поспішав до Прилук у депутатських справах. Йх, як правило, набралось по саму зав'язку: там газову магістраль п'яти до села, там сільська школа просить тепла, там нафтовики на буровій чекають, а що вже казати про нужденних пенсіонерів, покинутих дітьми й державою в забутих Богом хуторах. От і доводиться знову вирушати на свій округ, бо він твердо визначився: місце народного депутата не біля трибуни сесійного залу, де можна розмахувати булавою, облаштовуючи імідж борця за народне благополуччя на виду в кінокамер, а скоріше в конкретній роботі з кожною людиною. Адже що таке держава? Це перш за все людина - від першого голосного крику в положовому будинку до вічного притулку в могилі. Перед Богом усі рівні, і це має пам'ятати кожен, хто береться за державне кермо...

У СІЧНІ СВЯТКУЮТЬ СВІТІ ЮВІЛЕЇ:

- МАКАРЕНКО Іван Іванович - 90-ліття.** Народився 4 січня 1916 року в селі Проконівка Новгород-Сіверського району (Матеріал про нього читайте на сторінці 6).
- ЛІСЕНКО Володимир Антонович - 80-ліття.** Народився 2 січня 1926 року в місті Прилуки. Закінчив Київський політехнічний інститут, за фахом інженер-металург. Обіймав першим секретарем Конотопського міського комсомолу, а впродовж 1952 - 1967 рр. був на керівній комсомольській і партійній роботі у м. Києві та Черкаській області. Обіймав посади заступника голови Держкомітету України з охорони природи, інспектора ЦК Компартії України, другого секретаря Сумського обкому партії, заступника міністра промислового будівництва УРСР, доцента Інституту підвищення кваліфікації будівельників.
- БЕЗСМЕРТНИЙ Іван Романович - 80-ліття.** Народився 21 січня 1926 року в селі Дмитрівка Ічнянського району. Працював в Управлінні справами Ради Міністрів УРСР. Держпраціст. Референт, начальник управління.
- ТКАЧ Петро Павлович - 70-річчя.** Народився 12 січня 1936 року в селі Виблі Куликівського району. Працював викладачем малювання та архітектурного проектування в Київському будівельному технікумі.
- КОБИЗЬКИЙ Василь Антонович - 70-річчя.** Народився 12 січня 1936 року в селі Катюша Корюківського району. Кандидат технічних наук. Винахідник СРСР. Опублікував понад 100 наукових праць, у тому числі 49 авторських свідоцтв і монографій. Кандидат економічних наук, Академік АНУ України. Нагороджений орденами Леніна, Трудового Червоного Прапора та Дружби народів. Почесною грамотою Президії Верховної Ради УРСР, медалями.
- ЕМЕЦЬ Олександр Васильович - 70-річчя.** Народився 25 січня 1936 року в місті Корюківка. Працював в Київенерго, за фахом енергетик. Ніни - на пенсії.
- ВОЛОХ Дмитро Степанович - 70-ліття.** Народився 29 січня 1936 року в селі Горобітка Срібницького району. Закінчив фармацевтичний факультет Львівського державного медичного інституту. Доктор медичних наук, професор, дійсний член Міжнародної академії інформатизації. Автор понад 100 друкованих праць, з яких чотири монографії. Має нагороди: ордени Трудового Червоного Прапора, "Знак Пошани", медалі. Відмінник охорони здоров'я України, Заслужений працівник охорони здоров'я України. Учасник ліквідації наслідків аварії на ЧАЕС, I категорія.
- Член Ради товариства "Чернігівське земляцтво" в місті Києві.
- ДЕНИСЕНКО Валентина Миколаївна - 65-річчя.** Народилася 1 січня 1941 року в селі Вербівка Ніжинського району. Викладач медичного коледжу № 1.
- СВІЛАНІЙ Костянтин Федотович - 65-річчя.** Народився 3 січня 1941 року в селі Прокори Борзнянського району. Закінчив Київський політехнічний інститут, згодом - аспірантуру, за фахом інженер-металург. Ніни працює вченим секретарем фізико-технологічного інституту металів та сплавів НАНУ.
- Має понад 20 наукових публікацій.
- САЛЮ Леонід Ілліч - 65-річчя.** Народився 3 січня 1941 року в селі Кобижча Бобриньського району. Директор кінотеатру "Молодіжний".
- БРЯЗУН Іван Іванович - 65-ліття.** Народився 5 січня 1941 року в селі Крехалі Козелецького району. Музикант, оперний співак. Майже чверть віку - соліст Національного філармоні. Працював у Львівській опері, де виконував провідні партії у виставах "Наталка Полтавка", "Запорожець за Дунаєм", "Русалка", "Циганський барон" та ін. Ніни - викладач вокала Національного педагогічного університету ім. М.П. Драгоманова.
- ГОЛУБ Павло Петрович - 65-річчя.** Народився 8 січня 1941 року в місті Бобриньці. Начальник відділу військової частини А-0138.
- ПІНЧУК Борис Григорович - 65-річчя.** Народився 13 січня 1941 року в селі Новий Биків Бобриньського району. Працював електроопарником на заводі сільськогосподарських машин у Тапкекті. Після повернення в Україну впродовж багатьох років трудився на побовбудах Києва. Ніни перебуває на пенсії.
- БОНДАРЕНКО Любов Василівна - 60-річчя.** Народилася 3 січня 1946 року в селі Рудківка Бобриньського району. Працює медсестрою центру "Суага-Київ".
- ШЕНКО Петро Володимирович - 60-ліття.** Народився 5 січня 1946 року в селі Галиця Ніжинського району. Закінчив Український сільськогосподарський академію, за фахом економіст. З 1998 р. - заступник міністра агропромислового комплексу України, з березня 2000 р. - директор департаменту організаційної роботи цього міністерства. Ніни - заступник директора Національного виставкового комплексу.
- Учасник перших установчих зборів чернігівських земляців у Києві.
- ТІМОШЕНКО Олександр Степанович - 60-ліття.** Народився 7 січня 1946 року в селі Жуківка Куликівського району. Закінчив Київський інститут народного господарства ім. Д.С. Корюківця, за фахом економіст.
- Заслужений працівник промисловості України, член Світлих підприємств малих, середніх і приватизованих підприємств України.
- Керівник Куликівського регіонального відділення товариства "Чернігівське земляцтво".
- САФОНОВА Поліна Степанівна - 60-річчя.** Народилася 8 січня 1946 року в селі Кезі Ріпкинського району. Працювала фармацевтом у Чернігові, в аптеці № 124 м. Києва, в гомеопатичній аптеці № 12 трудиться й понині.
- В'ЮНИЦЬКИЙ Володимир Петрович - 60-річчя.** Народився 10 січня 1946 року в селі Григорівщина Варвинського району. Директор міського медичного коледжу.
- ГОЛОВКЕВИЧ Микола Михайлович - 55-річчя.** Народився 1 січня 1951 року в селі Попориця Корюківського району. Працює першим заступником голови виконавчого комітету Ірпінської міської Ради.
- КЛЮЧНИК Микола Іванович - 55-річчя.** Народився 2 січня 1951 року в селі Крапівна Бахмацького району. Старший інспектор Дарницької районної державної адміністрації міста Києва.
- ДАВИДЕНКО Василь Іванович - 55-річчя.** Народився 3 січня 1951 року в селі Велике Устя Сосницького району. Працює механіком ВАТ "Київоблагротехностат".
- КОРЮКОВЕЦЬ Василь Григорович - 55-річчя.** Народився 8 січня 1951 року в селі Слобідка Менського району. Начальник ЖЕК-03 Голосіївського району міста Києва.
- ПАРФЕНЕНКО Михайло Павлович - 55-річчя.** Народився 12 січня 1951 року в селі Самотуги Корюківського району. Закінчив Київську вищу школу МВС СРСР, за фахом юрист-правознавець. Полковник міліції.
- ЗАБЛОТНИЙ Василь Юліанович - 55-річчя.** Народився 22 січня 1951 року в селі Марківці Бобриньського району. Директор українсько-американського кооперативу "Растур-альянс".
- МІРНОШКОВ Володимир Миколайович - 55-річчя.** Народився 22 січня 1951 року в Чернігові. Закінчив Київський політехнічний інститут за спеціальністю "Технологія машинобудування" та Вищу партійну школу при ЦК Компартії України. Ніни очолює Головне управління документального забезпечення апарату Верховної Ради України.
- ГУРІНЕНКО Надія Ованасівна - 55-річчя.** Народилася 26 січня 1951 року в селі Обичів Прилуцького району. Працює провідним економістом ВАТ "Укртелеком".
- ГУСАК Володимир Матвійович - 55-річчя.** Народився 30 січня 1951 року в селі Володимирівка Горднінського району. Старший менеджер АТ "Укрпромостат".
- ВЕРБЕНСЬКИЙ Михайло Георгійович - 50-річчя.** Народився 1 січня 1956 року в селі Попівка Новгород-Сіверського району. Працює заступником міністра МВС України.
- Кандидат юридичних наук, генерал-лейтенант.
- КОХАН Ніна Миколаївна - 50-річчя.** Народилася 1 січня 1956 року в місті Бобриньці. Музикант оркестру Ансамблю пісні і танцю МВС України.
- ПРИЦЕПА Василь Миколайович - 50-річчя.** Народився 1 січня 1956 року в селі Терпашівка Носівського району. Начальник підрозділу військової частини Е-6232. Полковник.
- КРУПКО Анатолій Іванович - 50-річчя.** Народився 2 січня 1956 року в селі Бондари Козелецького району. Ніни заступник начальника МВР-1.
- ЛЬБІЧЕНКО Анатолій Іванович - 50-річчя.** Народився 8 січня 1956 року в селі Курпи Бахмацького району. Закінчив факультет загально-технічних дисциплін Київського державного педагогічного інституту ім. О.М. Горького. Ніни - заступник голови комітету з фізичної культури та спорту Міністерства освіти і науки України.
- ЮКІАЛО Михайло Григорович - 50-річчя.** Народився 8 січня 1956 року в Чернігові. Ніни тимчасово не працює.
- ГОРКАВИЙ Сергій Кирилович - 50-річчя.** Народився 13 січня 1956 року в селі Велика Загорівка Борзнянського району. Закінчив філологічний факультет Київського державного університету ім. Т.Г. Шевченка. З 1999 р. - помічник глави Адміністрації Президента України, а з 2002 р. - радник Голови Верховної Ради України.
- Член Національної спілки письменників України.
- ВЕРТЕННИК Віктор Андрійович - 50-річчя.** Народився 17 січня 1956 року в селі Козилівка Корюківського району. Ніни - на пенсії.
- ТІМОШКІН Микола Степанович - 50-річчя.** Народився 18 січня 1956 року в селі Даніше Ніжинського району. Закінчив Київський університет ім. Т.Г. Шевченка, журналіст.
- Доктор філологічних наук, професор. Лауреат пресії ім. Івана Огієнка. Член Національної спілки письменників України та Національної спілки журналістів України. Автор понад 100 наукових праць, у тому числі трьох монографій.
- ГОРДІСЕНКО Валентина Володимирівна - 50-річчя.** Народилася 29 січня 1956 року в місті Прилуки. Директор ТОВ "Інвестервіс плюс".
- ШІПІН Федір Іванович - 50-річчя.** Народився 30 січня 1956 року в селі Кобижча Бобриньського району.
- Кандидат економічних наук. Народний депутат України 3-го і 4-го скликань. Заслужений економіст України. Автор понад 20 наукових праць. Нагороджений орденом "За заслуги" II та III ступенів.
- Почесний член Ради товариства "Чернігівське земляцтво".
(Матеріал про нього читайте на стор. 1-4)

Дорогі земляки! Рада товариства "Чернігівське земляцтво" сердечно вітає вас із ювілеєм і зичить усім нев'яжучого здоров'я, великих успіхів у житті і родинному, сімейного щастя, невтомного добротворства в ім'я рідної землі.

Неформально НАШ ПЕРВІНЬ

Думка про заснування Чернігівського земляцтва у столиці України виникла на початку 90-х років.

Метою заснування його стала перш за все допомога дітям із Чернігівщини (особливо сиротам) у здобутті ними трудової спеціальності, надання допомоги дітям дозимого віку, щоб не відступали в значно більшу мету, яка об'єднала земляків із Чернігівщини шкільно-літєв створення неформальної організації українського суспільства. Ми бачили наші організації такою, у якій панували б товаришість, взаємодопомога і дружба.

В групу ініціаторів входили я, Олександр Пухкал, Володимир Пушкарьов, Микола Рудько. Ідея заснування Чернігівського земляцтва підтримали відомі земляки, держакни дітя Іван Плюж та Віталій Масол, письменники Володимир Дрозд та Юрій Мушкетик, а також голова Чернігівської державної адміністрації Петро Шаповал та голова Чернігівської області Ради Василь Ковальов. Ми почали складати список людей для проведення установчих зборів. Вони відбулися 22 березня 1996 року у Спілці письменників України. На них були присутні понад 100 чоловік. Збори обрали Раду, яка у свою чергу за пропозицією Миколи Рудьки обрали мене головою. Тоді я обіймав посаду голови Державного комітету України з питань державних секретів і технічного захисту інформації і діяв у земляцтві майже чотири роки.

Після проведення зборів викристалізувалися активні 5-7 чоловік, яких почав залучати інших земляків товариства. Спочатку ми скористалися знаннями юристів-земляків, які розробили статут та положення і зареєстрували товариство у відповідних державних органах. Далі ми розробили анкети, за допомогою яких почали шукати земляків. На перших етапах роботи мені багато

допомогав перший заступник Олександр Пухкал, на місце якого згодом прийшов Микола Борш. Виконавчим директором був Володимир Пушкарьов, у якого виникла ідея зробити тематичний календар про Чернігівський край. Своєю часу такі календарі на Україні випускали ще до радянських часів. Ми створили редакційну групу і впустили в перший рік існування такий календар природничого нахлду із лікарських порадями відомої української цілительниці Наталії Землі. Наприкінці першого року існування було зібрано члени земляцтва.

У перший рік роботи відірвали на музичний конкурс до Фрапті двох дітей із Чернігівщини, привозили дітей на святкування Новорічної ланки до Києва. Цей рік дав наснагу, і ми почали проводити різні благодійні акції, запровадили із Чернігівщини народні творчі колективи, яким надавалися можливість виступити на київських сценах. За тому керівництво земляцтва було залучено до такої доброї акції, як привітання земляків з днем народження.

З кожним роком зростала кількість членів земляцтва і на закінчення мого головування в ньому було біля 600 чоловік. В 1999 році я був призначений Генеральним консулом України в м. Тюмені Російської Федерації, і тому мене, як голову Ради, було переобрано. Після того як керівництво перейшло від мене до Віктора Тищенко, більшість членів Ради залишилися ті ж самі, і цей колектив несе добрий творчий прапор, земляцтво розростається.

Павло МІСНИК,
перший голова Чернігівського земляцтва

З Вірою в Народ

Асфальтівка петляла на Прилуки, а перед очима чомусь усе чіткіше виринали спомини про дитинство... Прошло воно під крилом великого і славного козацького села Кобижча. В ті часи, коли його нинішнє покоління п'ятдесятилітніх, як кажуть, під стіл пішки ходило, було воно одним із найбільших в Україні. Понад дванадцять тисяч мешканців, дві середні школи, в яких навчалися у дві зміни, веселі молодіжні вечорниці по кутках, спортивні ігри та художня самодіяльність. Село вже залічило বেশні рани і дивилося в майбутнє.

Квітень 2005 року

ІХНІЙ куток Савинці не був особливим, але зате там стояла церква, неподалік густий ліс шумів під вітрами і грозами. А що вже за майдамі знаменитий був! Чотири доріжки вбігали в село з ролями полів, а між ними майдан отой - як вузол вічної живності. Отам і пропала дитвора після уроків. Знаходила сикого-такого м'яча, кидала в трану шаники з портретиками - і данай гасати по широму піску до впаду. Пройде машина чи підвода, розжене розгарячаних майстрів м'яча - і знов курине на писела підіймається.

Неподалік на колгоспній леваді красувалася всіляка горюдина, тож як було не заїти в неї та не намикати отірки чи помідори. Сторожі з кукурузника кричати, об'їждички на конях із батогами ганяються, а все ж не відіб'ється від сільської навали. Воно ж і вдома такого добра повинно, але з чужого поля смачніше. То був теж якийсь спортивний інтерес, а не підстергані крадіжки, за той "інтерес" мати школи впадала сивові гарчачи. Так само виростає і менший на п'ять років брат Анастолій, вони не були вишкочками в сільському побутуванні.

А щодо любові до футболу, то вона залишилася в серці Федора Івановича на все життя. Ганяв м'яча в технікумі, на армійській службі, під час навчання в інституті, на роботі. Міг би й інші вийти на поле, якщо не літа та не багаторічна комплексія, явно не схильна до сиринтерського бігу. Зате він і в поважному віці не проминає жодної можливості для перегляду цікавого матчу по телебаченню. А років вісім тому, знаючи про давню пристрасть відомого фінансиста й державного діяча, обрали Шинга Президентом асоціації аматорського футболу України. І він не возсидає в президентському кріслі, як єпископський фараон, а вбав про розвиток популярного виду спорту на низах. Але про це трохи згодом...

ПЕЛОНЕВИЙ вік змусив Федора Івановича замислитися над старістю, як світ, істинно: чому в українській така неповага до свого родоводу, до історії свого народу взагалі? Справді, що ми знаємо про своїх пращів, яким зерном засіяли вони рідну землю, якими шаблями захищали її від ворогів? Але вже ніщо не народжується з чистого аркуша, генетичний код нації тримається на віноч живих крові окремих людей. От і назву його рідного села виводять із фрази мандрівної царни Катерини, яку приполюбили достойно під час її оглядин завоєваної землі. Набута з часом мудрість і невпернуте бажання знайти власні першоджерела змусила Шинга зайнятися своїм родоводом. І архівні списки Чернігівця виявилися досить щедрими на цікаві факти - не все стало тлінно, хоч як старішали різні завоювальники змести з лиця пам'яті слід українців в Україні.

І почав Федір Іванович до глибокої ночі засяджувати над аналізом документів, і радів, що в його роду були славі козаки Шинги, Лигвина, які акоренілися в кобижчанську землю в кінці XVII століття, а може, й набагато раніше - бо звід документів починає саме в тому часі. А були ж ще близькі й дальні родичі Даниленки, Іванючки, Шербіни. Саме цей багатий на лицарів та хліборобів рід і народив його батьків, які в нових історичних умовах могли вважатися козаками хіба що умовно, за великим пам'яті.

Батьки Федора Івановича рахувалися вже звичайними селянами. На долю Івана Пилиповича та Марії Григорівни випало пережити 4 голод, і воєнне лихоліття. Як і на

долю інших родичів, що в суті своїй зберегли козацький характер. Хоча б той же Макар Герасимович Даниленко, який так і не записався в колгосп і навіть у п'ятдесят першому році, за два літа до смерті "вождя

всіх народів", отримав у паспорт запис про соціальний стан - "одиносібник". А от ще одного дядька, Петра Пилиповича, честного трударя, розкуркулили й зганьбили в Сибіру. А бабуся Єлизавета Макарівна, котра впустила малого Федька, годуючи селянською жованкою, так і померла кілька років тому (щоправда, прототипи рясст дев'яносто шість літ), не розповівши про свої нові поневіряння нікому, бо всюди панувала страх і недовір'я. Залишилася в Кобижчі, досить обезлюдненій впродовж останніх десятиліть, тільки одна рідна думка - тітка Параска Пилипович. Її вікна світяться Федорові Івановичу як величольні смічки, до них він звертає з будь-якою мандрівкою. Як і до вікон батьків, що переселилися в Бровари. От тільки нещодавно погалою навіки батькове вікно - відлетів чесний трудар у вічність і знову повернувся в рідну кобижчанську землю, де спочиває його славний рід.

Тому і питає часом сам себе який і всієї України чоловік, Федір Шинга: що може бути кращим, світлішим за батьківщину, за рідну Чернігівщину? Велика Батьківщина починається з батьківської хати, з землі, де ти народився, набираєсь си-

лав, мудрості. Тож недарма він завжди підкреслює: Україна для мене - не передусім Чернігівщина.

Саме тому, коли ідея створення столичного чернігівського землягентства тільки починала заброджувати в

умах кращих патріотів, Федір Іванович став одним із ініціаторів його створення. Адже по великому рахунку земляцька ідея об'єднує всіх вихідців із одного краю, де б вони не працювали, на якій політичній платформі не стояли, бо любов до своєї першопочатків не можна розділяти. І коли він побуває на загальному зібранні, поспілкується з земляками, то наче побуває вдома...

ОТЖЕ, Федір Шинга був звичайним сільським хлопчиком, яких на землі мільйони. Та чи не козацька міль і піднеслимованість дозволили йому піднятися до вершин суспільного життя, стати помітним у всій Україні. Цей підйом був загнаним і нелетким. Спершу була письменницька в рідній Кобижчі, далі суднобудівний технікум у Києві, служба в армії у далекому Сибіру, робота в конструкторському бюро знаменитого тоді "Денуксин". Десь тоді сталася в його житті дві визначальні події.

Бігали, як і нині, електрички на Київ, і одного разу на Броварсько-ю пероні помітив юнак красиву дівчину, яка теж кудись поспішала. Та не наважился підійти до неї відразу, лише через деякий час заговорив, коли прибув у коротку відпуст-

ку з армії. Згодом були листи, які переросли в листівку. А в якійсь місцевості дев'ятого Наталія стала його дружиною, а згодом подарувала йому сина Андрія і Олександра, а старший син встиг уже подарувати внучку Назара, що має дожити поважний вік - трохи більше року! Так що і на особистому фронті в Федора Івановича все, бо він уміє, мабути, розганяти всілякі грозові хмари.

Повертанням у долі було його рішення аступити на економічний факультет інституту народного господарства. Як виявилось, то був долеючий випадок в пошуках улюбленої професії. Маючи ліберський характер, він недаром залишався в тіні, працюючи в об'єднанні "Броваримобіль" - вже через кілька місяців був обраний секретарем комітету комсомолу. Так і почалася його комсомольська кар'єра: член бюро міського обкому, обкому, а кінця вісімдесят другого року завдячував фінансово-господарському відділу та керуючий справами столичного обкому, а з кінця вісімдесяти років і до ліквідації комсомолу працював останнім керуючим справами ЦК.

Різні глумачення близького минулого можна почути нині, різні оцінки вносять своєму минулому і ті, хто нині зайняв діаметрально протилежну позицію. Але ніхто не заперечить, що ще недавно існувала чітка система виховання молоді, причому виховувалися справжні патріоти. Та він і сам не сидів у окопі, якщо треба було вирушити на перетини погар Чорнобиль, він тільки у транші вісімдесят шостого побував у смертельній зоні дев'ять разів.

Федір Шинга - людина системна, а не імпріваційна, тому нині ставиться критично до того, що робиться в державі. Для того, щоб виховувалася молода покоління, йому треба дати розуміння державних, національних цінностей, знання історії рідного народу, державної символіки. Потрібна чітка програма розвитку держави, фундаментальна за характером. У нас же, на превеликий жаль, політика базується на основі імпрівацій. А молода людина повинна знати всі плюси й мінуси для того, щоб вибрати діючу свою поведінку, свій шлях. По великому рахунку знаємо, що добрих, розумних людей все одно набагато більше, ніж злих та дурних. Але ж їх треба виховувати змалечку. Ми їм даємо безлад, політичну та економічну нестабільність. Україна живе від виборів до виборів. Україна має політику виживання, а не стабільного розвитку. Україна позбавлена своєї рідної літератури, мистецтва, гідної спортивної бази, зате з екранів телевизорів, із масових сцен на неї обрушується приривна маскалтура з явним заокеанським та чужинським запахом, котра підрубє під корінь генетичний код нації.

Отже, потрібні чіткі державні програми, які б виховували патріотів на любові до рідної пісні, книги, кіно, живопису, навіть на популярній поезії, але з національним корінням. Як це робиться, на задрість для українців, в Росії.

Зрештою, Федір Іванович не раз подавав приклад у цій важливій справі, бо вважає турботу про державне ставлення до духовності особистим обов'язком. Так, за його підтримки з'явилися в Києві чудові пам'ятники кіноактору й режисеру Леоніду Бікову, славетному землякови, актору Миколі Яковченку, ре-

роїні киян минулого Проні Прокопівні на Андрійському узвозі, поновлено скульптурну групу княгині Ольги. Разом із своїми колегами з банку "Аваль" Шинга допомагав і театралам, і майстрам слова. А як він міг, нащадок козаків, стоїти осторонь, коли за полкомом Президента України Віктора Ющенка був створений Фонд відродження гетьманської столиці в Батурині! Перший мільйон гривень вклав у цю історично ваги справу банк "Аваль".

До слова, саме цей банк став його дітищем, його випробуванням ділом на початку дев'яносто років минулого століття. Федір Іванович замкнув свій комсомольський кабінет і залишився сам на сам із долею. Його вже добре знали як талановитого економіста й організатора, тому не раз запрошували до Кабінету, то в Верховну Раду. Але він вирішив спробувати свої сили в шойно народжуваному банківському бізнесі, який до того не мав національного коріння. Він вправ, що незалежній Україні неабаром буде потрібна своя фінансова система, а тому з залученням узяся за її розбудову, і незабаром у банку працювало понад відсімдесять тисяч спеціалістів! Він і нині, відійшовши від "Авалія", уважно стежить за його розвитком, бо то його дитя, що виростало і ніщо стоїть на ногах...

І все-таки його родю Кобижча... Не депутатами обов'язки піднігав Федора Івановича Шинга на добрі справи, а сивийша любов до найріднішого закутка землі. За його ініціативи створений Фонд відродження Кобижчі. І ось уже заасфальтовано понад десять кілометрів вулиць, газифіковано частину села, оновилася школи й бібліотека. Отут і повернемося до стадіону.

Федір Іванович, буваючи в рідних місцях у державних чи приватних справах - треба ж допомогти і тітці, і друзям дитинства, що вишились безкриміями, - все ловив себе на думці: треба побудувати такий стадіон, щоб віде в селах не було подібного. Щоб справжнє футболне поле було, а не таке, як частогусто задувалося, коли він грав, то стільки на землі його було, що захисника біля протилежних воріт бачили хіба що від поляса. Гадав, щось змінилося, а прибув влучати команді футболу форму, у якій грає збірна України, і побачив: поле таке, ніби на ньому шойно картоплю викопали.

- Хлопці, як ви тут ноги не подламаєте? - спитав команду поважністї, а сам подумав: а де вони візьмуть кошти на його удлякування? І загаломо усміхнувся під кінець розмови. - Хлопці, якщо віграєте чемпіонат району, збудую вам стадіон.

Це було влітку, а восени заявився до Федора Шинга ціла молада делегация й відпортувала: ми виграли й чемпіонат Броварщини, й кубок району. А незабаром на місці старої МТС виріс такий стадіон, на якому можна грати найпрестижніші матчі. Таким чином наш уславлений земляк виконує державну програму виховання молодого покоління, рятує село від захлання та вимиравання...

За роздумами про минулі часи Федір Іванович не помітив, як машина вискочила з бетону на асфальтовий ґрунт і повернула на Прилуки. Що ж, і сьогодні буде гарний день зустрічей із виборцями, хлопці всіється записами, що покличуть його в столиці до клопітного влаштування людських дол. Він був готовий до цього, бо то - його народ, який дав йому силу козацьку, який заслуговує крашої долі.

Леонід ГОРЛАЧ

10 січня виповнилося 100 років від дня народження нашого відомого земляка Натана Григоровича Рахліна - Народного артиста СРСР, України і Татарії, лауреата Державної премії СРСР, диригента, педагога, музично-громадського діяча. Натан Рахлін був яскравим митцем в історії української музичної культури, його виконавське мистецтво визначали високий професіоналізм, тонке музичне чуття і глибока інтуїція. Романтична манера інтерпретації, імпровізаційний стиль музикування, велика емоційна наснага в побудові кульмінації твору здобули йому славу одного з найпопулярніших диригентів свого часу.

МУЗИКА - ЙОГО ЖИТТЯ

Державний симфонічний оркестр України під керівництвом Натана Рахліна був не тільки найкращим радянським симфонічним колективом, але й яскравою зіркою на світовому музичному небосхилі. З ним виступали видатні солісти й інструменталісти, авторитетні диригенти - Є. Мравінський, Л. Стоковський, В. Ферреро, Г.Рождественський, Я. Френчик. Стихія великого диригента-романтика були твори Г. Берліоза, П. Чайковського, Й. Брамса, Л. Бетховена, хоч він був неперевершеним виконавцем в Україні і Д. Шостаковича, Л. Ревуцького, Б. Лятошинського. Ніхто так, як він, глибоко не відтворював трагедійність в музиці.

Його оркестр був лабораторією української симфонічної музики. Сам Н. Рахлін записав на платівки та у фонди Українського та Всесоюзного радіо понад 100 творів української класики. Великий диригент був і великим педагогом, він відчував не тільки кожного музиканта, а й кожного хориста. Н. Рахлін вважав, що в музиці найбільш відповідальна і почесна роль належить диригенту, який виховує у слухачів смак, є основним інтерпретатором музичних шедеврів, проповідником і виразником великих музичних ідей вісних епох. Уроки майстра перетворювались у справжній монотекстаклі - на одному диханні він міг годинами розповідати про певного композитора або його твор.

Інтенсивна просвітницька діяльність Натана Рахліна на ниві пропаганди світової музичної спадщини, численні виступи на відкритих естрадах сприяли тому, що він став одним з найпопулярніших диригентів свого часу. Його творчість і нині приваблює молоде покоління диригентів глибокою відтворення художнього змісту і романтичною, особливою манерою керування оркестром.

Донька відомого диригента Елеонора Натанівна Рахліна люб'язно розповіла про перші роки життя свого батька, що були пов'язані із Чернігівським краєм. Вона зазначила, що Натан Григорович народився у 1906 році в містечку Сновськ (нині Шорсь). Натан Рахлін мав велику сім'ю - 18 братів та сестер. Як говорить Елеонора Натанівна, вихованням батька займався його дідусь, оскільки його батько був військовим і весь час знаходився в походах. Дід був ковалем, якого всі поважали і знали у Сновську. Згадуючи про свої юні роки, батько наголошував на тому, що у нього залишилися враження про те, що тоді в побуті та житті було дуже багато музики. То було якесь дуже музичне життя. Саме Чернігівський край із його мальовничою природою та музичним народним впливом заклад у юнака музичність, що у подальшому сформувало творчу діяльність.

У ранньому дитинстві у нього з'явилися неабиякі здібності до музики, і свої перші кроки на цій ниві він почав робити самотужки. Самостійно навчив-

ся грати на скрипці, підбираючи пісні та танці, почути у виконанні аматорського місцевого оркестрика, потім потягувався до інших інструментів: альта, кларнета, гітари, баритона, тромбона і ударних. Більш за все любив грати на гітарі. Натан Рахлін свого часу був чи не єдиним сучасним диригентом, який володів фактично всіма інструментами симфонічного оркестру, як струнними, так і духовими. Це, безперечно, відіграло важливу роль у формуванні диригентських навичок і світогляду майбутнього маестро.

Перший публічний виступ відбувся, коли йому було 7 років. Він наважився заграги по слуху скрипковий концерт Мендельсона.

Із Сновська Натан Григорович у свої 14 років пішов з дому, добровільно вступивши у полк Червоного козацтва на чолі із відомим червоним полководцем Григорієм Котовським, де він став трубачем-сигналістом. Котовський любив музику і завжди возив із собою оркестр, тому і взяв його як оркестранта. Влітку 1922 року Котовський привіз Натана Григоровича до Києва, де той вперше в житті почув симфонічний оркестр. Враження були настільки сильними, що подальший життєвий і творчий шлях юнака був визначений остаточно: він вирішив стати диригентом симфонічного оркестру. Чернігівщина назавжди залишилась у його серці як батьківщина та рідна земля. Він не забував її й часто приїздив відвідати рідню.

Нині у Шорсі будинок Рахлінів не зберігся. Поруч залишився такий самий будинок його дядька. Зараз пам'ять Натана Рахліна увіковічена тільки в одній єдиній музичній школі. Ця школа має маленький музейчик із фотографій, документів та книг про Натана Григоровича. На думку Елеонори Натанівни, Чернігівське земляцтво має нагоду першим підтримати та не дати забути ім'я відомого земляка, запропонувавши відтворити його будинок, встановити пам'ятник, назвати вулицю тощо. Зокрема, місто Шорсь може гордитися тим, що у ньому працював в залізничному депо Шорсь та проживав Натан Рахлін.

Леонід КОВАЛЕНКО

Слово про друга

ЗАКОХАНИЙ У ЖИТТЯ

... І ось після напруженої роботи настає час задришеної розмови, а потім дружньої пісні. І тоді давній активний член земляцької Ради Дмитро Волох, зівши очі в тільки йому видимі небеса, де пропливає все прожите, спокійно і задришено заводить добре поставленим тенором:

**Стоїть гора високая,
Попід горою гай.
Зелений гай зустесенький,
Неначе справді рай...**

І навіть коли ту особливо дорогу для чернігівців мелодію підхоплюють десятки голосів, чистий, як вода у Снові, голос Волоха пульсує в хорі десь на самих верхах, може, там, де його небо безжурно й наповнене добром. Нездарма його кредо незмінне: любити пісно, людей, мудрість і вихованість.

Він сповідує ці істини, мабуть, ще з тих часів, коли вперше поглянув на світ у мальовничому хуторі Точеному на Срібляниці, він нині пісні полюбає здебільшого зажурливі, бо хіба можна бути безжурним, коли бачиш, як майже загнуло його найдорожче оселіще, а в батьківській хаті замість живого людського духу гуляють мертві протажі, бо різні бродяги часто-густо наводять там свій бандитський лад. І це після того, як він, уже добре знавний в Україні, стільки доброго зробив односельцям.

Зрештою, дорога добра починалася в Дмитра Степановича дуже давно - коли вчився на фармацевтичному факультеті Львівського державного медичного інституту, завідував сільською аптекою в Ічнянському районі, надто ж коли послідовно піднімався по службовій драбині - спершу був одним із чільників обласного аптекоуправління, далі заступником начальника та начальником Головного аптекоуправління МОЗ України.

Не цурався він односельцями та й взагалі земляків-сільцями і в нові часи, коли став деканом та завідуючим кафедри фармацевтики Національного медуніверситету ім. О.О.Богомольця. Не один юнак чи дівчина з рідної землі стали студентами столичного престижного вузу при його чуйній підтримці. Та й зараз Дмитро Степанович робить все належне для того, щоб унікальний чернігівський осередок у вузі поповнювався гідною молоддю.

Чи не пісня й постійне спрямування на добро допомогли йому в перші трішки місяці чорнобильської трагедії, коли він був посланий у пекельну зону рятувати здоров'я ліквідаторів і трудиться там під безпосереднім началом ще одного нашого славного земляка, нині покійного Георгія Васильовича Дзєса. Було там, правда, не до співу, але любов до людей, до рідного краю допомогла Дмитрові Степановичу встояти й перемогти. Він і там віся як воїн передовою, бо знав, що й від нього залежить майбутнє України, засипаної радіонуклідами Чернігівщини.

У не такі далекі часи, що б ми не казали, держава вміла шанувати людей самовідданих не за особисту відданість

зверхникам влади, а за трудовий внесок. Саме тому в Дмитра Волоха стільки всіяких високих відзнак. Він має орден Трудового Червоного прапора й "Знак Пошани", низку медалей. Він став відмінником охорони здоров'я України, заслуженим працівником охорони здоров'я республіки. І це не за красиві очі та буйну сиву чуприну, а за плідну працю - адже в доктора медичних наук, професора, дійсного члена Міжнародної академії інформатизації понад сто друкованих праць, серед яких чотири монографії, а ще сотні вихованців, які продовжують його справу в фармацевтиці. Так що й на цій ниві в нього рясно вродило.

Та не був би Дмитро Волох справжнім козаком, якби не облантував мудро й особисте життя. Свого часу змінив завоювати серце чернігівської журналістки Ніни Степанівни і ось уже стільки літ ідуть вони разом стежками-дорогами життя. А для продовження роду народили й виховали доньку Аллу та сина Олександра, а в третьому коліні рід Волохів уже продовжує вук Максимом, якого вони просто обожують.

Словом, нема причин піддаватися старості, а отже, забувати про пісню й родили й виховали доньку Аллу та сина Олександра, а в третьому коліні рід Волохів уже продовжує вук Максимом, якого вони просто обожують.

Словом, нема причин піддаватися старості, а отже, забувати про пісню й

добре слово. Мабуть, через те й залишається Дмитро Волох і на сімдесятому році таким же юним і закоханим у життя, як тоді, коли вперше озвався до світу в рідному хуторі.

Борис ІВАНЕНКО

САМОТНЯ ХАТА

Дмитрові Волоху

Позамерзали давні фотознімки у хаті, що не топиться давно. І збігли часу колотливі ріки, бо їм так бігти Господом дано. Лежать сніги на пролежнях городу і жоден слід людський у них не вірє. Курить поземка з заходу до сходу, собою застїла мерзлий лїс. Порїг заступниш, станеш біля печі, на рїд свій глянеш і на образи - і лежє враз тобі на схудлї плечї минувшина, немов на терези. І зрозумїєш ти, що вже не варта нічого доля, впаши у цїні, коли без роду самотї хата і мерзнуть фотознімки на стїні.

Леонід ГОРЛАЧ

ЧЕРЕЗ

Сьогодні в земляцькому офісі особливо затишно, світло ходить хвилями не лише від сонця, а й від блиску орденів та медалей на ветеранських грудях. Микола Купченко збирає свою нестаріючу гвардію.

ТЕРНИ ДО ДОБРА

І знову, як завжди, в епіцентрі розмов опиняється невеличкий на зріст, сухорлявий, як юнак, Іван Іванович Макаренко. Не досить за своє життя високих офіцерських звань, зате назавжди зберіг у собі оптимістичний настрій, бажання поділитися з іншими добром.

Іван Макаренко справді характерник - адже не кожен у віці дев'яносто років може так легко, майже по-юнацьки долати круті

косяки чи сходники, не вписувати в пам'яті такі деталі, що могли б давно загубитися в тумані. А якщо взяти до уваги, якими тернами встелила доля його життєву дорогу, то взагалі здивуєшся силі людського духу, могутності надполюського сиверського роду.

Десь неподалік від літописного Новгород-Сіверська вчепилася в скupu земля, може, трохи молодше за місто село Прокіпівка. Може, є за нього красивіші й гомінкіші села в Україні, але для Макаренка воно найдорожче - бо саме там сімнадцять пори 1916 року зарив у землю його пушпану батьку. Відтоді - навіть страшно уявити таку часову відстань, яка уявляла в себе і революційні потрясіння, і криваві громадянські війни, і голодомор тридцятих, і ще одну війну та подальші літа повільного відродження - і почався його довгий нерівний шлях по землі. І коли тільки поблизьку зупинитися на основних віхах біографії цієї неординарної людини, можна навштапт портрет її особи.

Здається, ще в знаменитій Макаренківській колонії він захопився фотографією - адже саме під Харковом почали випускати фотоапарати ФЕД. Та любов до мистецтва не полишала його ніде, особливо на фронтах, коли саме його фото бойового солдата чи офіцера могло стати останнім. Його знімки друкувалися в армійських газетах, його фотооб'єктив стріляв так само влучно, як автомат. І потрапив одного разу солдат у поле зору самого командуючого 2-м Білоруським фронтом маршала К.К.Рокоссовського. Хто знає історію минулої війни, той знає цю кожну з великих командирів, у тім числі й незвичайному маршалу: який сам пройшов сталінські табори, а тому особливо шанував кожне солдатське життя. І коли Іванові Макаренку було наказано приступити до виконання обов'язків ординарія й фотографа самого Костянтина Костянтиновича, він довго не знаходив собі місця.

Начваниця в Прокіпівській школі. Злидні, бачення реальності. І несподівана відправка до знаменитого Харківського колонії ім. Дзержинського, якою керував відомий педагог Антон Макаренко. То була добра школа громадянського виховання, пройшовши яку, вже можна було не боятися нічого. Може, юнакові й повело перебувати там страшний голодоморний тридцять третій рік - бо скільки ровесників у його ж Прокіпівці зарили найживішим в землю. Згодом, через сімдесят років повільний односторонній замислителі і поставити на власні куді кошти великий дубовий хрест неподалік від входу на цвинтар у рідному селі, бо запам'ятав, що десь на цьому місці знайшов останній притулок його померлий від голоду батьку, хлібороб із прокорея, у якого відняли останню шкуринку хліба. Як і десятки інших односторонніх, прокореяних напих у рідну землю, яку вони так любили. Тож усім їм називав Іван Іванович своєрідну брацську могилу під хрестом, аби ніхто не забував про минуле.

Зрештою, саме тоді бравий воїн із "лейкою" за плечем знайшов і свою особисту долю в образі армійського медесерджанта Діді Баранової котра стала вірною подружкою життя. Саме своєю великою шефю він присвятив десятку унікальних, як на нинішні часи, знімків, деякі з них ми вже опублікували в нашій газеті.

Затім була робота фотокореспондентом в газеті "Прапор Перемоги" Північної групи військ, фотолітописцем артилерійського училища, завідувачем кінофотолабораторії Київського інституту онкології. Саме тоді за фільм "Лазери в онкології" Іван Іванович отримав диплом та першу премію Виставки досягнень у народному господарстві. На той час це була дуже висока відзнака.

Шивови на заслужений відпочинок. Іван Іванович сприйняв це явище досить умовно - з ним залишався його улюблений фотоапарат, у нього нуртувало бажання ще більше пізнати світ. А ще з часом усе чіткіше й закінченіше постає перед ветераном образ рідного села, батьківське дворище, від якого залишилася хіба що руїни. Все життя практично живучи в близьких і дальніх краях, він виношував у серці образ Прокіпівки, не тільки виношував, а й при будь-якій нагоді летів на крилах мрії до тихой річечки Торкив, до найрідніших у світі людей. Так з'явився вже згаданий хрест пам'яті жертв голодомору, так у приміщенні сільського Будинку культури засвітився вогником пам'яті красунчик куточок, його дітище й знак шляхи до земляків.

Відали учасників зібрання генерального консулу України в Західному Сибіру Євген Левчицький, президент асамблеї національних діаспор Анатолій Габуренко, завідувач міжнародним відділом обласної адміністрації Сергій Мірошніков, керівники інших діаспор міста.

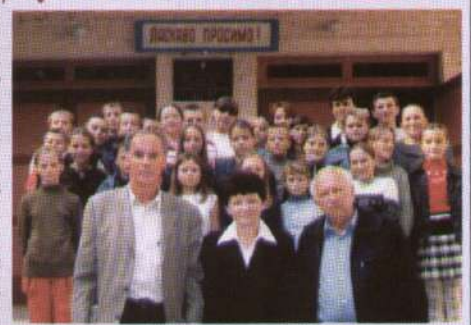
Далі було в Івана Макаренка навчання в Шосткинському профтехучилищі, робота на одному з номерних заводів. Але чорною умарою насуналися роствірлівий тридцять сьомий рік, і саме тоді робітника, що мав необережність десь вислівитися надто відверто про реальне життя-буття, не оминула своєю увагою ескадрилья "трійка" Шостки, котра засудила його як ворога народу за антипартизанську агітацію та й відправила до Херсонської колонії суворого режиму. Та й того разу долі через пару років змілоствивилося над прокіпівським хлопцем, вирвала із-за колючого дроту й кинула у шахтні підземелля Донбасу.

Що стосується крилатого вислову Павла Тичини, то це наочно підтвердило зібрання з нагоди 15-річчя створення центру української культури "Джерело" в так званому Білому домі - приміщенні облдержадміністрації. Крім томичів, були там і земляки з глибини - адже вони компактно живуть у селах Ново-Рождественці та Молчаново ось уже понад сто років.

Леонід ГОРЛАЧ

ПІДНИЙ ПІДСУМОК І НОВИЙ СТАРТ

В перші роки після створення нашого земляцтва в Києві я ще не входив до нього. Проте як людина, що своєю повсякденною не байкує до рідного краю, як радіожурналіст, цікавився цим почином мої земляки. Про розмаїті поїздки, організаційні заходи, сміливі проекти на прийдешні мєні, акрема, розповідали тоді письменники-колеги Олександр Деко, Леонід Горлач. Якоюсь я побував на річних загальних зборах земляцтва в Київському Будинку кїно. Мені сподобався ґрунтовний, багатосекційний, ошатно виданий календар земляцтва, який започаткував і упорядковував Олександр Деко. А яких я там зустрів обдарованих, уславлених людей - винувало, що вони також були моїми земляками! Слухав талановитих учасників концерту, і вже дивився на популярних артистів зовсім інакше, неначе вони подлякали, іордішались...

Неподола без загалї вступив до земляцтва. І життя справді стало яскравішим, багатиміримішим, наповнєнішим. Єстафета випуску річних калєндарів земляцтва була передана Івану Корбачу, і вони продовжували радувати свою унікальність. Пригадується, одні із патхеників яких - голова нашого місцевого осередку земляцтва Микола Вовельський, Качанівка. Тростянець, Іржавець - це ж все лавиоки, так би мовити, унікального Золотої кїавки України.

З ним ми виступали в багатьох школах Ічїнащини.

Земляки зустріли подарували мені й нових друзїв. Одні з них - письменник, кїнематографїст, що живе і працює в Ічїні, справжній подвижник культури Станїслав Марин-

чук. З ним ми виступали в багатьох школах Ічїнащини. Віктор Тїкаченко, який вже багато років очолює наше земляцтво, надав йому не лише простїр Палацу спорту для проведення урочїстїх заходїв, але й привїне у спільну атмосферу толєрантності та довіри. В офісі земляцтва, у виконавчого директора Бориса Іванєнка, завжди знаходило душєвний розмови, так і для ділової. Саме тут, як рїка джерелами, поновлюється земляцтво новими особистостями. Ось, наприклад, несподівано до прилучького коши було приївїти дїах моїх земляків - викладачів вїтїї школи, ачєних фїзиків Петра Лобуду і Олександра Молдара, з якими я перед тїм зустрічався на свїткованнї 190-рїчного ювілею нашої Малодїничкої школи. І привїлими таких людей додають земляцтву снаги, розширюють його душєвний простїр.

Станїслав ШЕВЧЕНКО

Нам і свімі

ЧУТТЯ ЄДИНОЇ РОДИНИ

Що стосується крилатого вислову Павла Тичини, то це наочно підтвердило зібрання з нагоди 15-річчя створення центру української культури "Джерело" в так званому Білому домі - приміщенні облдержадміністрації. Крім томичів, були там і земляки з глибини - адже вони компактно живуть у селах Ново-Рождественці та Молчаново ось уже понад сто років.

Гідно продовжують тіні традиції нині професор нашого медуніверситету Михайло Баскаков із Семенівки, лікар вищої категорії Іван Радченко з Ічїнащини, Наталя Проскіна та Тамара Кожан із Бобровичини. І виходець із Щорського району Микола Костєва не лише став доктором біологічних наук, а й винайшов цілющі ліки проти радіації, які успішно використовують як у Росії, так і в Україні.

Вітали учасників зібрання генерального консулу України в Західному Сибіру Євген Левчицький, президент асамблеї національних діаспор Анатолій Габуренко, завідувач міжнародним відділом обласної адміністрації Сергій Мірошніков, керівники інших діаспор міста.

Всі вони складають інтелектуальне ядро нашого Сіверського земляцтва, як і люди дворянської долї на зразок Бориса Богорядя. За плечима ветерана сто літ життя, тисячі кілометрів мандарів із геодезичними приладами від заходу до сходу колишнього Союзу, в монгольських пустелях і просторах Китаю. Марку Бориса Євгєновича тримас і його син Ігор - професор кафедри динаміки польоту держунїверситету, відомий учений в космічній галузі.

Було чим похвалитися й нашим чернігівцям, яких у відділенні ось уже тридцять два. Адже кожен із нас не минає жодної можливості згадати, що і в далекому сибірському краї живе й дїхає рїдною Україною, а тому вродож року прагнуть хоч що-небудь зробити для цього. І зроблено чимало.

Про величїй творчий подїгєг є одного земляка - Миколи Костянтиновича Яковлєва, кї роботи називаєтї вписалися в архїтектурні обриси Томська, мені вже доводилося писати. Скажу лише, що і в 80-літньому віці він живе рїдною Чернігівщиною.

Чернігівці взяли активну участь у традиційному Шевченківському святї, урочїстостях з нагоди Днїя слов'янської писемности, щорїчного фестивалю "Дружба народів". До 60-рїччя звільнення України від фашистських загарбників провели зустрічі воїнї-сїбиряки, які форсували Днїпро, в учили зв'язку та полїтехнікумі. З нашої ініціативи 16 колишніх воїнїв, що звільняли Україну, були представлені до нагородження українською ювілейною медаллюю. А напередоднї урочїстостей в Києві в школі-лицї №16 Томська було проведено десять урочїк мужності, на які загостили колишнїї воїнї чотирьох українських фронтїв на чолї з головою обласної Ради ветеранів війни й праці Геннадїєм Моїсейєвичем.

Вродож усіього минулого року пушководослїдницька група нашого земляцтва співробітничала з інститутом енциклопедїчних дослїджєнь НАН України, підготувавши для нього матеріали про 12 Героїв Радянського Союзу, визволителїв України, про 72 урочїщини України, в тім числі й 17 наших земляків, які стали відомими людьми в Томську, Сїбирї, Росїї.

Галдо, наші пошуки стануть у нагодї ініціаторам створення музею медицини Чернігівщини. Адже деякі з наших земляків вписалися в історію сибірського краю. Той же знаний професор Ілля Довєцький, народжений у Новгород-Сїверську, професор Юсїп Арнольдї родом із села Валуцьє, який у рїзні роки війни очолював мїсїакодровїддї в Томську.

Вродож тридцять років очолює потужний Приобський вузол зв'язку виходець із села Жадєво Семенївського району Микола Гуков (Кулак). Про його успіхи свідчать численні звання та нагороди. А що можна сказати про колишнього ічїначїна Андрїя Чєскова, який став члєном нашого земляцтва в минулому році? В двадцять чотирь років він захистив кандидатську дисертацію, нинї гоує докторську. Працює в місцевому пєдунїверситетї. Та найбільше знають його як уславленого шантанїста. Три роки тому в Канаді він став члєном осїату, в 2004 році став рекордсменом і члєном осїату. У двадцять років став трикратним члємом Росїї.

Та що до десятирічного ювілею нашого головного кївського земляцтва ми, томичи, кажємо впевнено, що не загубили з безмежних сїбирських просторєх за п'ять тисяч кілометрїв від Білїної Дєсини острівчак древньої Чернігівської землі, не розтанули в іномонумо середовнїцї славіні наші сїверяни.

Михайло ХУДОБЕЦЬ,
керївник представництва
ТОВ "Томськнафта"
Північної нафтової
компанїї

ФОТОЛІТОПИСЕЦЬ

На правому березі зачарованої Десни, яка струменить вічно молодого животворною силою по заплавах і буйнотрав'ю луків, поміж дібров, березових гаїв і кованих з міді соснових борів, лежить польське село Сverdловка Коропського району. Саме отут ритмічно б'ється серце відомо далеко за межами Чернігівщини і навіть України агрофірми "Авангард", котру очолює прекрасний господарник, людина ширшої вдачі і світлого розуму Герой Соціалістичної Праці та Герой України Олександр Григорович Боровик.

СІВЕРЯНСЬКОГО КРАЮ

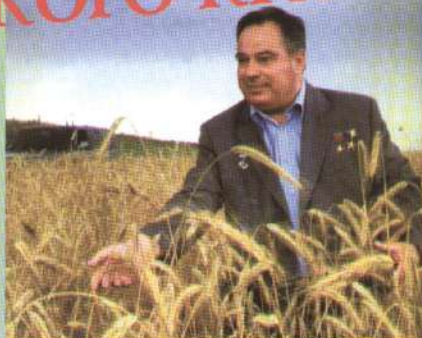
Про нього написано багато статей, нарисів, брошур і книг. Але фотореспондент обласної газети "Деснянська правда" Микола Тищенко подивився на нього через об'єктив, і вийшло це в нього не тільки цікаво, а й переконливо. Недарма ж кажуть: краєєзнавці побачити, ніж десять раз почути.

Ось господарські приміщення агрофірми, схожі на ангари, переробні пехи, теплиці. Все шкільно європейського рівня. А технологічним дітям міг би позавидувати і хвалений американський фермер.

Для порівняння автор показує в альбомі декілька світлин про Сverdловку 70-х років минулого століття. Сірі, одноманітні будівлі, розбиті дороги, неприбадана будівля школи, схожа на солдатську казарму. Нині побудоване зовсім нове село, асфальтовані дороги. Та Микола Тищенко не захоплюється тільки показом виробництва і побуту Сverdловки. В центрі його уваги - люди, які створили нове село.

Значна частина альбому присвячена чудовій природі Поділля у різні пори року. Скажімо, можна доволі милуватися знімком "За Десною - туман".

Микола Тищенко вже видав кілька кольорових фотоальбомів. Останній з них "Симфонія Сіверянського краю". Це дійсно співзвучність сюжетів і кольорів, які увірвали в себе широкую палітру минулого й сучасного: тут Спаський

сбори і Чорна могила в Чернігові, самотня берізка на березі ріки і співочий гурт дивач-полісник, милоглядний ярмарок у Коропі й Шевченкова липа в Седневі...

Є одна дуже характерна риса у творчості М.Тищенко - він не любить статистичних портретів. І якщо подає людину, то тільки відтворюючи її характер, зуміє не організувати сюжет. Ось сидять і втирають слези ветерани війни - чи розкидали їх спомини про минулі походи, чи слова юнки, яка привітала їх у день Перемоги. Ось півень з далекого хутора виклає свій войовничо-хоробий характер. Його, звичайно, не змусиш кукурікати спеціально в об'єктив, треба майстрові завити мить.

Микола Олександрович родом із села Киселівка на Мещині. Залюблений у свій Сіверський край, він об'їздив його падоки і попереки, регулярно висвітлюючи життя землякам на газетних шпальтах. Цей же меті служити і обидва згадувані фотоальбоми - справді місцеві здобутки.

Іван КОРБАЧ,
член Національної спілки письменників України

Неформальне

БО ВІТЧИЗНА СВОЯ

Незалежність, яку здобула Україна, принесла з собою шквкий подих великих змін. Але вона ж і змусила людей шукати нові форми вирішення державних справ та консолідуючих правил. Мабути, саме ці чинники і спричинили появу такого руху, як земляцький.

Свого часу філософ Сенека писав: "Батьківщину люблять не за те, що вона велика, а за те, що своя". Справді, ці слова прихотли мені на думку, коли я організувала у Спідні письменників України зустрічі спершу сумчан та полтавців, а потім і чернігівців. Особливо хотілося мені допомогти у об'єднанні сіверян, оскільки моє родово коріння з давніх часів знаходиться на Чернігівщині. Мій батько в 1937 році закінчив Прилуцьку фельдшерську школу. Скільки доріг пройшов він пішки до своєї Ярошівки!

І ось нарешті 22 березня 1996 року, 16-та година. Спілка письменників України зустрічає гостей - вихідців з чернігівської землі. В фойє розгорнуто виставку майстрів народної творчості області, яка викликає жвавий інтерес, журналісти беруть інтерв'ю у знайомих людей, а потім розпочалася офіційна зустріч. Головував на установчому зібранні тодішній керівник республіканської письменницької організації Юрій Мушкетик. Своє слово сказав і голова Чернігівської обласної державної адміністрації та обласної Ради Петро Шаповал. До речі, це завдяки йому і його заступникові Миколі Рудьку стало можливим створення нашої нинішньої земляцької організації, яка успішно прийшла до свого 10-літнього ювілею.

Як на мене, нашу громадську організацію чекає ще не один славетний ювілей, бо вона створена лише для добра.

Катерина СЕНЬКО

Штук ми живемо

НОВИЙ ЛІДЕР МОЛОДІЖКИ

В прес-центрі Київського палацу спорту відбулися збори молодіжного об'єднання земляцтва, яке налічує 435 чоловік. Його керівник Петро Захарченко доповів про діяльність організації в 2005 році і представив проект плану роботи на 2006 рік. Крім цього, він попросив переобрати його у зв'язку з особистими обставинами. Присутніх привітав виконавчий директор земляцтва Борис Іваненко. Він наголосив на тому, що старше покоління завжди протягає руку молодим землякам і завжди буде їм допомогати. Крім цього, він закликав молодь активніше задіювати себе у різних проєктах і зазначив, що треба провести зустрічі і розробити програми із представником молодіжного крила земляцтва міністром України у справах сім'ї та спорту Юрієм Павленком.

Потім на зборах відбулося голосування за нового керівника молодіжки. Ним став активіст організації Олександр Бічюк, який був вдячний присутнім за довіру і відзначив, що буде докладати всіх зусиль для подальшої роботи організації і виконання плану на 2006 рік, за яким будуть організовані туристичні маршрути пам'ятними місцями, проведений велопохід історичними місцями Чернігівщини і співав на байдарках річкою Десна. На зібранні виступили Костянтин Плюський, Юлія Лоза (Чорвоус), Олександр Пушкар'юв та інші.

Леонід КОВАЛЕНКО

РІК ТУРБОТ

На рахунок Новгород-Сіверського районного відділення земляцтва чимало цікавих справ, які доводять, що столичні земляки ніколи не забували про свою малу батьківщину.

Про це говорив і керівник відділення Микола Засульський, і його активісти М.Литвин, В.Єрошенко, В.Сморчок, В.Шинков.

Шквою інформацією про роботу земляцтва були наповнені виступи заступників голови нашої організації М.Борца та В.Пушкар'юва. Вони ж вручили посвідчення новим членам земляцтва А.Горбюсу та А.Солов'яну.

З великим зацікавленням вислухали присутні виступ голови Новгород-Сіверської райдержадміністрації В.Черник, із якою разом завітали до столиці голова Грем'янської сільради Н.Дорощ та завідувачий клубом, а також колишній заступник голови райдержадміністрації М.Бунак, який порадував земляків новою книгою власної лірики.

Володимир ШИНКОВ

НА КРИЛАХ ПІСНІ

Ім'я нашого земляка, композитора й музикознавця, керівника хору "Гомін", лауреата Національної премії ім. Т.Шевченка Леопольда Йушенка не потребує особливих характеристик - його добре знають у всій Україні. Тож не дивно, що його творчий звіт у Національній філармонії зібрав чимало людей, творчих колективів.

Слухачі мали можливість послухати його хор "Гомін" і камерний ансамбль Будинку вчених "Криниця", молодіжний ансамбль "Коралі" і Київський музичний хор "Хрещатик", оркестр народної та популярної музики радіокомпанії та хор ім. П.Майбороди, солісти Надію Зяблюк, Марію Стефук, Мирославу Гаврилюк, Олександра Василенка, Олександра Аніщенко, Анжеліку Швачку.

Надія ДАНИЛЕВСЬКА

ТАЛАНТ НЕВ'ЯНУЧИЙ

З цієї подією, що пов'язана з недавнім 80-літнім ювілеєм майстра, його вітали голова НСХУ Народний художник України скульптор Володимир Чепелик, голова Київської організації НСХУ Заслужений художник України Наталя Литовченко, чернігівський мистецтвознавець Віктор Вельчюк, побратим митця Данило Мордовець та інші гості.

Митець, що є справжнім патріархом образотворчого мистецтва Сіверщини, народився в далекому 1924 році, напередодні великих соціальних потрясінь, які пережив наш народ. Колективізація, потім великий голодомор 1932-1933 років припали на його дитячі літа, проведені в рідному селі Смолин.

Чарівна природа рідної землі замалечку пробудила в душі малого хлопчика бажання стати митцем. Як красномовно висловився він сам - "я почався як художник з п'яти років".

Воював, неодноразово бачив погляд холодної смерті, але й на фронтних дорогах не розлучався із олівцем та папером.

Після війни поступив у знаменитий Ленінградський інститут живопису, скульптури та архітектури імені Іллі Рєпіна.

В 1951 р. митець закінчив навчання і повернувся на рідну землю, поселившись у Чернігові. З того часу він є одним із найкращих митців древного міста, плідно працюючи і нині.

Запам'яталися чудові пейзажні твори Анатолія Никсифоровича та неповторні архітектурні види столиці Сіверщини, її околиці та інші містечка та села краю. Подовгу зупинялися глядачі перед його картинами "Весняна блакить", "Весна", "Літо на Десні", "Чернігів весняний", "У ріднім краю. Луки" та ін.

Окремо варто згадати портрети мешканців рідного Полісся, серед яких запам'яталися велике полотно "Михайло Копюбинський на Болдиній горі", портрети великого кінорежисера і письменника Олександра Довженка, кобзаря і лірника Василя Нечепи, широго друга і наставника майстра - живописця Миколи Глушенка та знамого журналіста, історика і письменника Сергія Павленка.

Творчість А.Н.Шкурка відрізняє висока живописна культура, оптимізм та невідомою закоханість у красу рідної землі і її мешканців.

Станіслав БУШАК

Нещодавно у центральному виставковому залі Національної спілки художників України з великим успіхом пройшла виставка чудового чернігівського живописця Анатолія Шкурка.

